

Naisliikkeen alkuvaiheet

Kirj. Hermann Schluter
New York Volkzeitungin päätoimittaja.

(Jatkoa heinäkuun "Säkeniin")

Robert Owenin hyvin edistysmielinen asema naiskysymyksessä on tunnettu. Hän ei ainoastaan puoltanut molempain sukupuolten täydellistä tasa-arvoa kaikilla aloilla, vaan hän vastusti myös avioliiton muotoa, joka hänen mielestään velvoittaa molemmat puolet tekemään mitä he eivät kykene aikaansaamaan ja joka on taipuvainen tekemään toisen kanssaihmissen orjaksi, jonka on palveltava toista. Mutta "luonnollinen avioliitto", jonka hän ehdotti, oli avioliitto, jossa yhdessäolo perustetaan sellaisissa oloissa, mitkä antavat saman kasvatuksen molemmille puolille, jolloin he ovat tilaisuudessa tarkoin tutustumaan toinen toisiinsa sekä saamaan tietoja ihmisluonteesta; jossa ei mikään muu aihe vaikuta taipumuksiin, kuin sisällinen myötätunto ja vilpitön yhtäläisyys perustuen molemmin puoliseen tarkkaan tuntemiseen; missä ei olisi mielikuvittelua ja missä ymmärrys olisi johtamassa ja ohjaamassa".

William Thompson, Owenin oppilas ja avustaja, kirjoittaa:

"Yhteiskuntajärjestyksessä, joka perustuu järjen periaatteelle, tulee nainen tietysti vapautetuksi orjuudesta, johon hän nyt on tuomittu. Tänään on nainen miehen henkisen kehitystason alapuolella, koska häntä kehitetään huonommin, siksi hän ei myöskään voi ottaa osaa henkiseen elämäänsä ja aatteisiinsa. Kun sitä vastoin naiset saavat saman kehitysmahdollisuuden ja samat kansalliset ja valtiolliset oikeudet kuin miehet, tullaan

kokemaan kaksinkertaista intoa kehityksen ja johdonmukaisesti siveellisyuden saavuttamisessa ja itse sukupuolinautinnotkin tulevat silloin molemmille puolille kohoamaan satakertaisesti, koska heitä yhdistää henkinen tyydytys ja laajennetun myötätunnon ilot."

Ohjelmissa ja muissa esityksissä, jotka sisältävät tämän ajan työläisten vaatimuksia, on joka paikassa painostettu naisten tasa-arvoisuutta. Eräs ohjelmaote, "The New Charter", joka julkaistiin v. 1831, kutului seuraavasti:

"Koska molempien sukupuolien henkiset kyvyt ovat yhdenlaiset, niin pitää heidän tässä suhteessa iloita samoista kansallisista oikeuksista.

"Ruumiillisten voimien puutteen perusteella on naisilla sitä suurempi oikeus sellaisiin oikeuksiin pystyäkseen puolustautumaan josta vääryyttä ja loukkausta vastaan. Ei toisen sukupuolen harastuksiin kuulu, että toinen poljetaan alas avuttomuuteen tai täydelliseen riippuvaisuuteen toisista. Kun sukupuolet lakkaavat olemasta tasa-arvoisia, niin heikkenee, jopa usein rikkoutuukin myötätunnon side. Naisten ei pitäisi avioliiton kautta olla estettyjä omistamasta ja hankkimasta omaisuutta. Poikkeus naisen täydelliseen tasa-arvoisuuteen nähden miehen kanssa on oleva ainoastaan poliisi- ja sotapalveluksen suhteen".

Naisten vaalioikeuteen nähden lausutaan samassa kirjoituksessa:

"Jokaisen täysi-ikäisen henkilön, miehen ja naisen täytyy saada ää-

nen edustajavaaleissa". "Me tiedämme, että vain harvat henkilöt ovat valmiit puoltamaan vaalioikeuden ulottamista naisiin, eikä kuitenkaan näy kukaan olevan erikoisesti hämmästynyt, että Kentin herrtuatar nimitettiin hallitsijaksi, tahi siitä suunnitelmasta, että prinssessa Viktoria eräänä päivänä voi tulla kuningattareksi. Ovatko naiset kelvollisia kantamaan valtikkaa, eivätkä pysty valitsemaan edustajaa, jonka pitäisi suojella heidän harrastuksiaan?"*)

Myöskin toisissa tämän ajan työväen tiedonannoissa asetetaan nimenomaan vaatimus, että naiselle täytyy myöntää samat oikeudet kuin miehelle. Niinpä vaativat "National Union of the Working Classes'in" (1831) säännöt vaalioikeutta kaikille täysi-ikäisille, ja Bronterre O'Brien, silloisen työväenliikkeen johtavia miehiä, lausuu "Charter of Humanity'ssä" (1834) vaatimuksen, että molempien sukupuolien "oikeat oikeudet" (just rights) olisi pitänyt jo kauan sitten olla yleisesti toteutetut."

Mutta ei vain rajoitettu teoreettisiin määritelmiin ja ohjelmallisesti asetettuihin vaatimuksiin, vaan Englannin naiset ottivat viime vuosisadan alussa itse välittömästi osaa taisteluun tasa-arvoisuutensa ja tilansa parantamisen puolesta.

Uudistusagitatsioonin aikana kääntyivät puhujat jo naisten puoleen herättääkseen heidän harrastustaan vaaliuudistustoimiin. 19 vuosisadan toisen vuosikymmenen

lopulla on jo "Female Reform Associations", siis naisten reformiyhdistyksiä, jotka olivat muodostuneet tukemaan reformiliikettä. Heinäkuussa 1819 oli Blackburnissa pidetty suuri kokous, 30—40,000 osanottajaa — työläisiä ja naisia, — johon kokoukseen myös yksi "naisten reformiliitto" otti osaa ja missä yksi naispuhujä käytti puhevuoroa. Silloisen läheisen yhteyden puolesta työväen ja naisliikkeen välillä puhuu se seikka, että tällöin laadittiin päätöksiä, jotka tässä kokouksessa tulivat hyväksytyiksi, joissa käsiteltiin vaaliuudistuskysymystä, sillä perusteella, että tuotannon kohoaminen teollisuuden ja maatalouden edistymisen kautta välttämättömyydellä johtaa siihen, että työläisten täytyi saada suuremman osan tuotteista kuin ennen. Myöskin otettiin käytäntöön liike naisten vaalioikeuksien hyväksi. V. 1832 oli jätetty parlamenttiin naisten anomus naisten vaalioikeudesta, ensimmäinen laatuaan Englannissa.

Nouseva työväenliike veti naiset riviinsä, joista kehitys teki teollisuustyöläisiä ja samassa murtoivat yhteiskunnalliset rajat, jotka tähän asti olivat vallinneet miehen ja naisen välillä yleisten toimien pohtimisessa. Työläisnainen tehdään työmiehen kanssa tasa-arvoiseksi. Nainen saavutti yleisten asiain käsittelyssä samat oikeudet kuin mies, sai paikan ja äänen yleisissä kokouksissa. Työväenliike ensimmäisenä vapautti naisen hänen yhteiskunnallisesta alamaisuudestaan miehen vallan alla.

*) The New Charter, Lontoo 1831.

(Jatk.)